

Kuntaliiton näkemys

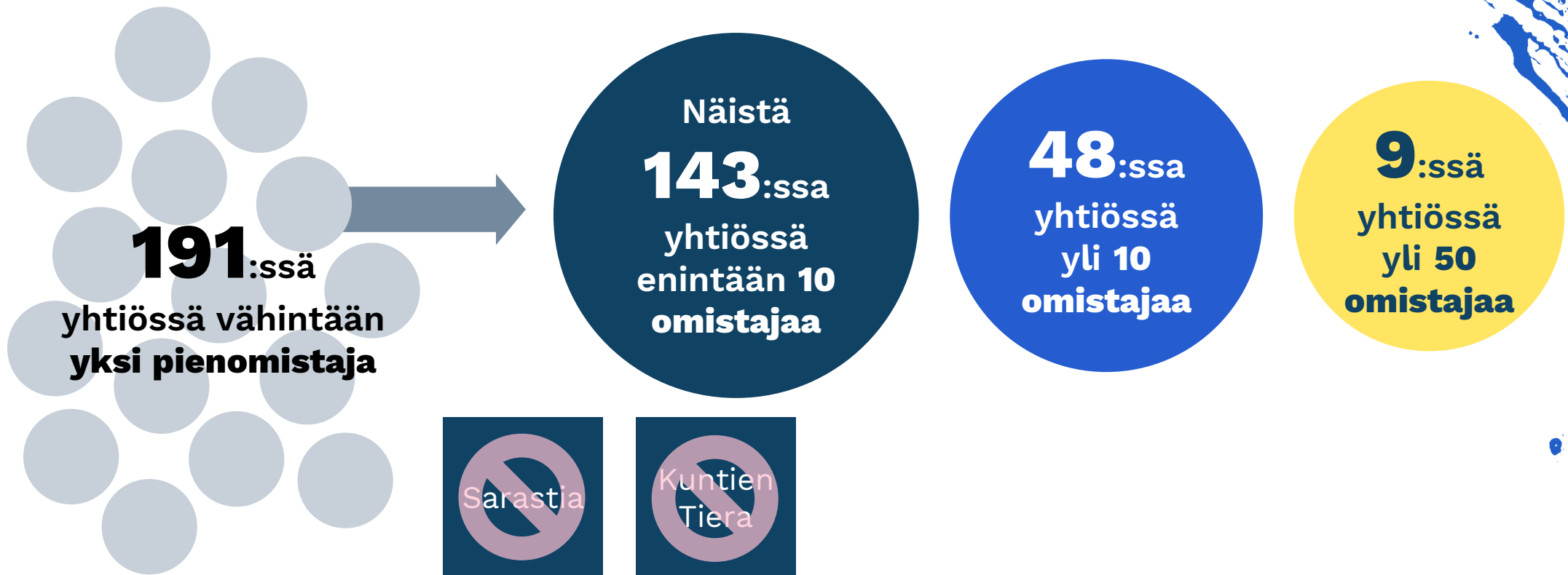
Sosiaali- ja terveystieteiden kuuleminen
10.3.2026

HE 2/2026 vp hankintalain ja siihen
liittyvien lakien muuttamisesta

Eeva-Riitta Högnäs, johtava juristi

Mistä puhumme, kun puhumme sidosyksikköongelmasta?

10 %:n ero 10 omistajaan?

143 yhtiötä

jotka:

- selvittävät kuluja
- maksavat toinen toisilleen osakkeiden arvoja
- jumppaavat osakassopimuksia ja käyvät neuvotteluja

800 000 euroa

5-7 miljoonaa euroa

Monet kriittiset toiminnot

Tays Sydänsairaala Oy

- 3 omistajaa

Tekonivelsairaala Coxa Oy

- 5 omistajaa

Fimlab Laboratoriot Oy

- 9 omistajaa

Lisäksi huoltovarmuudelle kriittisiä ruokapalveluja sekä kyberturvallisuuden takaava yhteistyö

Maakunnallinen yhteistyö päättyy, kun pienet jäävät ulos

Saimaan Tukipalvelut Oy:

Lappeenrannan kaupunki omistaa 63,7 %

Etelä-Karjalan hyvinvointialue 30,1 %

Imatran kaupunki 5,9 %

Savitaipaleen kunta 0,2 %

Taipalsaaren kunta 0,1 %

Mitä kaikkiin näihin yhtiöihin puuttuminen maksaa?

**Kuntaliiton
karkea arvio:
600
miljoonaa euroa**

**PWC:n arvio:
450
miljoonaa euroa
ICT- ja taloushallinnon
osalta**

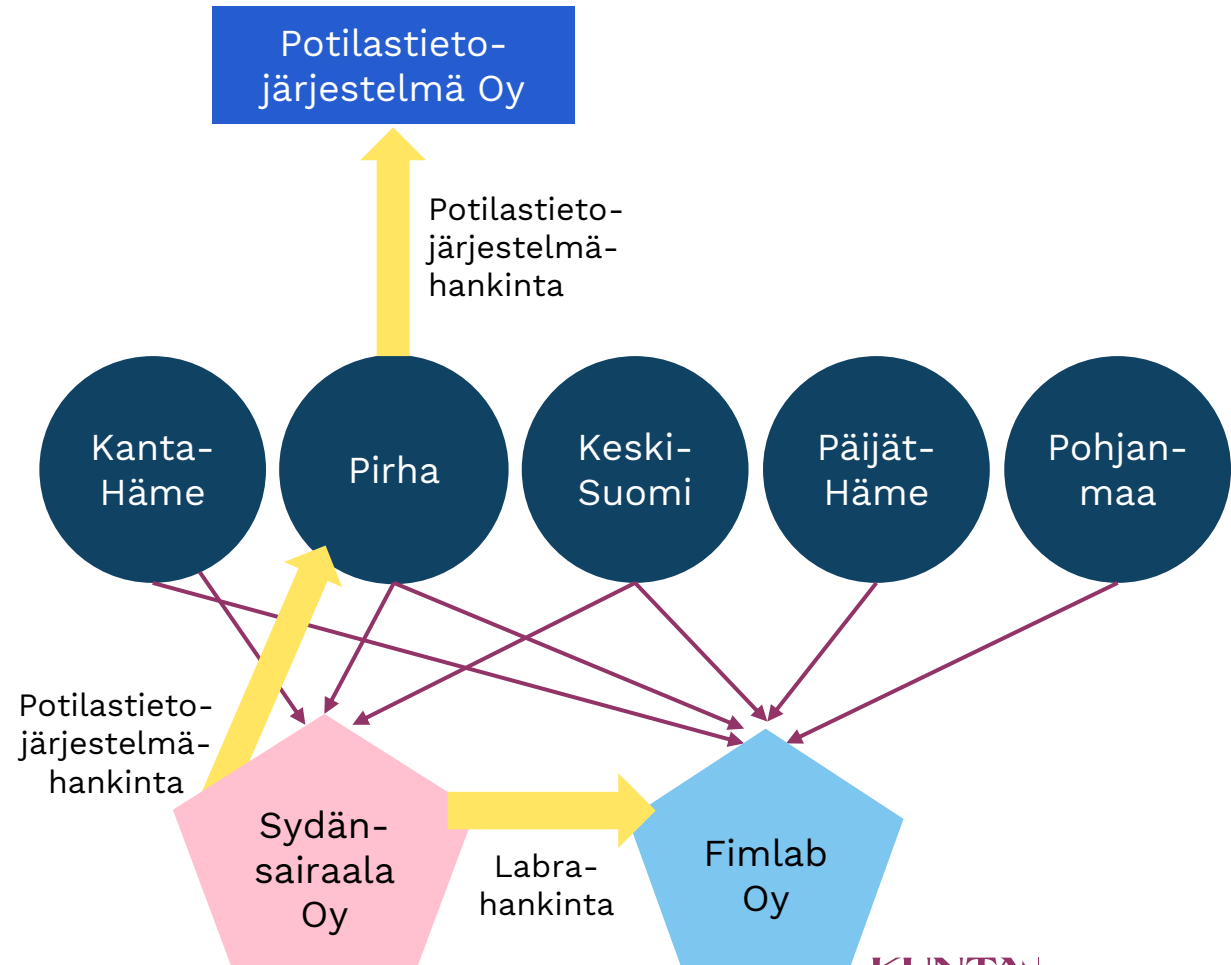
Mitä tarkoittaa vuoden siirtymäaika?

Omistusjärjestelyistä päätöksenteon kautta hankintoihin: vajaa kolme vuotta

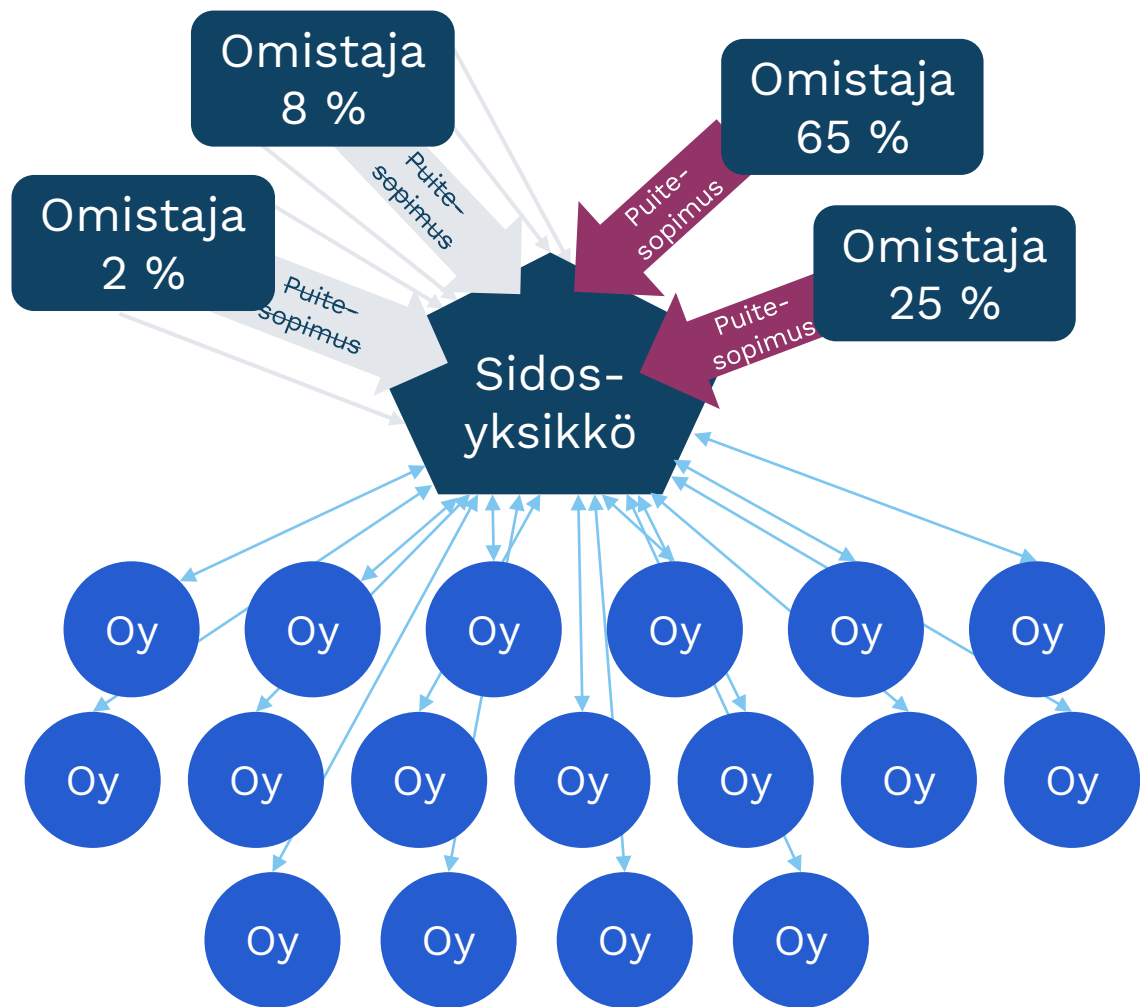

Lain piilomuutos käänteisestä ja sisters-hankinnasta sekoittaa pakkaa

- Hankintalain nykyinen 15 § 6 mom.: Tätä lakia ei sovelleta tilanteisiin, joissa sidosyksikkö, joka on hankintayksikkö, tekee hankinnan siihen määräysvaltaa käyttävältä hankintayksiköltä tai saman hankintayksikön määräysvallassa olevalta toiselta sidosyksiköltä
- HE: **Selvyyden vuoksi todetaan, että ei sovelleta sidosyksiköihin, joilla enemmän kuin yksi omistaja**
- Vaikka tulkinta olisi oikea, ei pykälää voi muuttaa perusteluilla
 - Vaikuttaa siirtymäajan järjestelymuutokseen 10 %:n lisäksi

Mitä tarkoittaa sopimusten irtisanominen?

- Esimerkissä volyymistä poistuu 10 %
 - Sopimus muuttuu olennaisesti (hankintalain 136 §): näidenkin sopimusten uudelleenkilpailutus
- Vaikutusten arvioinnissa ei ole otettu huomioon yritysten asemaa
 - Ymmärretäänkö vähimmäisomistusvaatimuksen vaikutukset?
- Kuka korvaa vahingonkorvaukset ja sopimussakot?
 - Pieni kuntako? Sen lisäksi, että sen vastuulle tulevat tuplakulut uusista sopimuksista?
 - Lain tulee ottaa näihin kantaa

Kuntaliiton muutosesitykset

10 %:n viallista mekanismia vaikea korjata tekstitse

- Perussiirtymääjan tulee olla vähintään kolme vuotta
- Kansallisen ulosmyyntirajan poistaminen ja muuttaminen hankintadirektiivin mukaiseksi (20 %) helpottaisi siirtymää merkittävästi
- Lisäksi huomiomme puolustus- ja turvallisuuslain teknisestä muutoksesta → hyvinvointialueet soveltamisalan piiriin

Lakiesitykseen tulee selkeyttää

- Mitä tarkoittaa emo- ja tytäryhtiökirjaus?
- Mikä on vuoden siirtymäajan ja HE:n mainitseman pitkän siirtymäajan suhde?
- Miten otettu huomioon valtion kyberturvallisuusjohtajan, valtiovarainministeriön sekä Traficomin kyberturvakeskuksen huolet uudistuksen vaikutuksista kansalliseen ja paikalliseen kyberturvaan?
- Käänteisten hankintojen ja sisters-hankintojen momentti muutettava laissa
- Kuka korvaa sidosyksiköiden ja markkinatoimijoiden välisten sopimusten muutokset, irtisanomiset, vahingonkorvausvaatimukset ja sopimussakot?
- Kuka korvaa uudistuksen kustannukset hankintayksiköille?
- Miten hankintayksiköitä tuetaan uudistuksessa?
- Sekä muistiossamme esille nostetut juridiset nostot menettelypykäliin

Kiitos. Tack.

Eeva-Riitta Högnäs

Johtava juristi

eeva-riitta.hognas@kuntaliitto.fi

+358 41 506 3414

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi